

ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ БАЛАНСУ (ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН) ВІДПОВІДНО НП(С)БО 1

Запорізька державна інженерна академія, кафедра ОАОА

В Україні триває реалізація програми реформування бухгалтерського обліку та фінансової звітності за вимогами МСФЗ, що передбачає підвищення прозорості облікових принципів обліку та звітності. З 1 січня 2012 року в Законі України про бухгалтерський облік з'явилися положення про складання фінансової звітності за МСФЗ. Відповідно до цих змін визначився перелік вітчизняних підприємств, для яких ці зміни стали обов'язковими. Решта підприємств самостійно визначалась між вітчизняними й міжнародними правилами ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Незалежно від обраних правил підприємства повинні були складати Баланс, затверджений вітчизняним П(С)БО 2 «Баланс», із традиційно фіксованим складом статей та невеликою кількістю додаткових (вписуваних) рядків. Так, виникла невідповідність, адже МСФЗ дозволяють бухгалтерам більш широкий простір для професійних суджень і більше гнучкості під час формування цього звіту.

Національний стандарт, здебільшого, відповідає вимогам застосування міжнародних стандартів. Він уніс кардинальні зміни до складання Балансу (звіту про фінансовий стан): з'явилися оновлена форма фінансового звіту, удосконалено підходи до його складання. Загальні правила складання та подання Балансу фактично не змінилися. Можна відзначити, що, в порівнянні з Балансом за П(С)БО 2, відсутній розділ активу - витрати майбутніх періодів. Що стосується пасиву, то кількість розділів не змінилася, а лише їх назва і порядок. Так, за НП(С)БО 1 відсутні такі розділи як забезпечення наступних витрат і платежів та доходи майбутніх періодів, натомість є четвертий розділ - зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття, а, також, вписаний п'ятий розділ – чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду. Два інших розділи – довгострокові зобов'язання і поточні зобов'язання зараз відповідно мають назву довгострокові і поточні зобов'язання і забезпечення. Власний капітал, що є першим розділом пасиву, не зазнав змін.

Обов'язковий перелік статей є у самій формі Звіту, наведеній у додатку 1 до НП(С)БО 1, однак деякі із них підприємства можуть не розкривати в річному звіті, якщо немає інформації до розкриття та вона була відсутня в попередньому звітному періоді. Також, підприємства можуть самостійно додавати статті із збереженням їх назви й коду рядка з переліку додаткових статей фінансової звітності, наведених у додатку 3 до НП(С)БО 1. Додаткові рядки до Балансу включаються, якщо дотримуються такі критерії: інформація є суттєвою; оцінка статті може бути достовірно визначена.

Отже, питання гармонізації вітчизняної фінансової звітності з вимогами МСФЗ і надалі залишатиметься досить актуальним. Існує багато невідповідностей щодо складання Балансу (звіту про фінансовий стан) за національним стандартом та складанням цієї форми звітності за МСФЗ. Формування звіту за наявності розбіжностей між НП(С)БО 1 і МСФЗ можуть привести до перекручування даних та стати основними чинниками ризиків для аудиторів та інших користувачів фінансової звітності. Звіт про фінансовий стан, основна ідея якого полягала в лібералізації для цілей МСФЗ, хоч і наблизився до МСФЗ, але показав, що універсальної форми так і не одержали, а глобальних змін так і не відбулось. Необхідно врахувати вимоги МСФЗ та адаптувати до них діючу в Україні форму Балансу, що полегшить роботу обліковцям та не дозволить втратити суттєву інформацію для користувачів звітності.